

Víte, kdy v Opatovicích II postavili kapličku, a co to je pokoutní škola?

V sobotu 12. října 2019 si Opatovičtí znovu připomněli dějiny své obce.

Po oslavách 600 let od první písemné zmínky o Opatovicích v září 2017, jsme tentokrát slavnostně otevřeli naučnou stezku, která na čtyřech informačních panelech připomíná historii Opatovic a jejich obyvatel. Zároveň jsme oslavili 60 let od vůbec prvního zastavení autobusu v obci na lince Soběšín – Uhlířské Janovice. Až do roku 1959 totiž neměly Opatovice přímé spojení s Uhlířskými Janovicemi a dalšími blízkými obcemi. Na vlak se muselo chodit do Mirošovic u Ratají nad Sázavou a na autobus do Mitrova. Teprve 1. října 1959 projel

obcí autobus na lince Soběšín – Uhlířské Janovice a zastavil zde v 7.30.

A v říjnu roku 2019, 60 let od této události, to v Opatovicích vypadalo takto: V půl jedné zastavil u rybníčku historický autobus Škoda 706 RTO MTZ a do něj nastupovali dámy, pánové i děti v dobových šatech, kabátech, kloboučcích a oblecích. I nejmladšího občánka Opatovic přivezli rodiče v nádherném historickém kočárku. V autobuse nás bylo plno (kolem 60), někteří museli i stát. Ale to nebylo na závalu, protože písničky z konce 50. let (od budovatelských až po Radio Luxemburg) nás povzbudily i roztančily.

pokračování na další straně

Úvodní slovo

Vážení čtenáři,

listopad již klepe na dveře, ale v době, kdy doděláváme toto vydání novin, to venku na pokročilý podzim vůbec nevypadá. Rok 2019 nám dopřál krásné babí léto. A už je tady – to spojení, co použije každý rok snad každý z nás. Babí léto. Proč vlastně babí? Vždycky jsem přemýšlela, od jaké báby je to odvozeno a proč. Nahlédla jsem tedy do chytrých knih a dozvěděla se následovně:

Původ tohoto pojmenování bohužel etymologické slovníky přesně nevysvětlují. Je více možných výkladů. Jedním z nich jsou dlouhé pavučiny, které vlají ve vzduchu, září a připomínají stříbrné babské vlasy. Erben zase vidí souvislost se zestárlým ženským tělem. Jungmann hledal význam v lidové astronomii u názvu souhvězdí Plejády, nazývaného Kuřátka nebo lidově Báby – „toho času tyto hvězdy panují, proto i babí léto.“

Stejně jako v češtině se toto období označuje i ve slovenštině a polštině. V dalších evropských zemích už bývá označováno podle příslušného kalendářního svátku. I u nás se dříve pojmenovávalo létem svatého Václava.

Říká se „za vším hledej ženu“. Za babím létem ale zřejmě žádná konkrétní bába není.

Užijte si příjemný a snad ještě alespoň trochu baboletní listopad.

Kateřina Kyjonková

pokračování z úvodní strany

Autobus dorazil po krátkém čase na náměstí v Uhlířských Janovicích a my jsme se vydali věrni historii ke škole, protože první autobus byl spoj školní.

Po návratu do Opatovic jsme pokřtili a slavnostně otevřeli naučnou stezku. Jejím prostřednictvím jsme si chtěli připomenout především naše předky a jejich život. Z literatury, staré opatovické kroniky i vzpomínání pamětníků jsme dali dohromady nejdůležitější i nejzajímavější informace pro čtyři zastavení, která se vážou ke stavebnímu vývoji Opatovic, obecní kapličky a křížku, ke způsobu života i povolání obyvatel, ke škole a kostelu v Malejovicích, které patřily k životu Opatovických, k významným událostem z dějin i aktivitám dnešních obyvatel.

Ale projekt naučné stezky neznamenal pouze vzpomínání a zaznamenávání vzpomínek, ale také plánování, přípravu rozpočtu, stavební úpravy míst, kde stojí jednotlivé panely, nákup potřebného materiálu, grafické návrhy a výrobu cedulí a dřevěných panelů a spoustu, spoustu času a práce místních obyvatel a sousedů. Kromě čtyř zastavení jsme vyrobili i lavičku se stolkem k cestě do Malejovic, dřevěné truhlíky k rybníčku a domek pro hnízdění kachen. Od března 2019 do současnosti se postupně a v různých činnostech angažovalo kolem 40 sousedů.

Naším motivem byla oslava domova jako místa, kde jsme se narodili my a naši předkové, nebo které jsme si sami zvolili k životu. A zároveň domova jako společenství lidí, domova jako mezilidských vztahů napříč generacemi,

jako pojítka mezi lidmi, kteří náležejí k danému místu. Naším cílem bylo vyjádřit úctu minulým generacím a zanechat vzkaz těm budoucím.

Po, řekněme, oficiálním programu jsme až do večera družně poseděli, popovídali a pojedli pečené a smažené dobroty šikovných opatovických hospodyněk.

Poděkování patří především Nadaci Via, která náš projekt Naučné stezky Opatovice II finančně podpořila v programu Živá komunita. Dále městskému úřadu v Uh-

lířských Janovicích, který nám povolil umístit informační panely a posezení na obecních pozemcích a daroval nám i pamětní plakety pro účastníky akce.

A velké díky patří všem Opatovickým, kteří s touto myšlenkou přišli a podíleli se na její realizaci. Práce bylo skutečně hodně, ale nadšení, legrace, radosti i hrlosti na vykonanou práci také.

A pokud neznáte odpovědi na otázky z titulku, zajďte si pro ně k nám do Opatovic.

PhDr. Eva Maximovičová

Zasedání zastupitelstva města Uhl. Janovice

Dne 26. září 2019 se uskutečnilo veřejné zasedání Zastupitelstva města Uhlířské Janovice.

Za poměrně velké účasti občanů zahájil jednání zastupitelů starosta města pan Petr Barták. Po povinných krocích, kterými jsou schválení programu jednání, jmenování zapisovatele a ověřovatelů zápisu, přistoupil starosta k projednání jednotlivých bodů podle schváleného programu. Mimo jiné byla odsouhlasena třetí změna rozpočtu města v roce 2019, nově byly stanoveny příjmy města ve vší 144 735 271 Kč, výdaje 182 857 637 Kč a schodek rozpočtu pro tento rok ve výši 38 122 365 Kč. Tento schodek rozpočtu bude pokryt rezervou finančních prostředků z minulých let a rezerva do dalších let bude po tomto rozpočtovém opatření ještě činit částku 37 163 212 Kč. Dále zastupitelé odsouhlasili nové Zásady o poskytování neinvestičních dotací z rozpočtu města a změnu Zřizovací listiny příspěvkové organizace města s oficiálním názvem Základní škola Uhlířské Janovice, okres Kutná Hora. Následně schválili 2 smlouvy o zřízení věcných břemen pro uložení kabelů nn - v Janovické Lhotě a v Luční ulici a také aktualizaci Plánu společných zařízení v k. ú. Janovická Lhota při Komplexní pozemkové úpravě. Zastupitelstvo města rozhodlo o prodeji 2 pozemků v lokalitě U Sila parc. č. 1438/13 za nabídnutou cenu 700 Kč/m² a parc. č. 1446/15 za cenu 950 Kč/m².

Dlouhá diskuze vznikla při řešení žádosti občanů o jiné umístění nádob na tříděný odpad v ulici Boženy Němcové. Ing. Pajer odů-

vodňoval v diskusi požadavek občanů na přemístění a zakrytí nádob proti povětrnostním vlivům. Starosta uvedl, že nikde ve městě dosud nejsou kontejnery pod přístřeškem z důvodu vysokých nákladů na jejich pořízení pro všechna stanoviště - předpoklad minimálně 700 tis. Kč. Po vystoupení dalších diskutujících nakonec došlo k odsouhlasení návrhu Mgr. L. Kratochvíla, který navrhl pověřit Radu města zajištěním vybudování zpevněné plochy pro nádoby na tříděný odpad v ulici Boženy Němcové na pozemku pro veřejnou ze-

leň - v tzv. „parčíku“, který byl nedávno nově osázen zelení. Zastupitel MVDr. Radek Mašín hovořil o problematice povinného čipování psů a o návrhu zajistit evidenci čipů při výběru místních poplatků za psy. MUDr. Karel Zvejška přispěl do diskuze vystoupením o problematice dovážení dětí do školy - dětem chybí příprava na přecházení komunikací a k samostatnosti, a dopravní situace před školskými budovami jsou kvůli dovážení dětí nebezpečné.

V. Marhan
E. Petrásková

Vítání ratajských občánků

V prostorách kaple ratajského zámku proběhlo v sobotu 5. října vítání nových občánků Ratají nad Sázavou, kteří se dostavili v doprovodu maminek, tatínek a rodinných příslušníků.

Privítány byly tyto děti:

Matyáš Linhart, Antonín Manea, Cyril Ertl.

Vítání zahájila paní matrikářka Jana Vyhnánková, slavnostní projev přednesl pan starosta Ing. Luboš

Kubát. O hudební doprovod se postarala Věruška Richterová. Básničky přednesli Eliška a Mireček Šustovi.

Cele vítání bylo zakončeno pohupáním dětí v kolébce, podpisem rodičů do pamětní knihy městyse, předáním květin, upomínkových dáreků a nezbytnou gratulací od pana starosty a paní matrikářky.

Jana Vyhnánková
foto Pavel Linhart

Ratajské posvícení bylo letos zalité sluncem

Jak se stalo již tradicí, v rámci posvícení se v Ratajích nad Sáz. konalo i letos několik akcí, které pořádala ZO ČSV, z. s., Rataje nad Sázavou a spolek Český Dřevorubec, z. s.

Letošní rok je pro místní včelaře významný tím, že je to již 145 let od založení místního spolku včelařů (založen jako včelařský spolek pro Rataje nad Sázavou a okolí v roce 1874), a proto jsme při této příležitosti uspořádali pro veřejnost koncert v rytířském sále ratajského zámku. Koncert se konal 20. září večer, a v rámci tohoto koncertu jsme připravili pro návštěvníky čtení ze starých včelařských protokolů a zápisů. Celkem 30 vybraných příspěvků z období let 1918 – 1960 popisovalo včelařský život zajímavě a někdy i humorně. Bylo zajímavé slyšet, co všechno řešili naši včelařští předkové (cena medu, vysazování dřevin, nákup cukru), jak byli organizováni, jak se stavěli ke společenským událostem za první republiky (příspěvky na sirotky legionářů, jejich reakce na mobilizaci), za druhé světové války (povinné odvody medu z každého úlu), ale i v poválečném období (moderní úly, chov

včelích královen, včelařské zájezdy). Velkého rozmachu dosahovalo místní včelaření na počátku 60. let min. století, kdy zde bylo organizováno 62 včelařů, kteří obhospodařovali celkem 652 včelstev. V současné době je v místní včelařské organizaci 24 včelařů, kteří se starají o cca 290 včelstev.

Ani letos nechybělo v Ratajích nad Sáz. při příležitosti posvícení soutěžení – a bylo hodně povedené.

Soutěže v pečení Ratajských medovníků se letos zúčastnil rekordní počet 14 cukrářek, které přinesly svoje medovníky v sobotu odpoledne na hřiště k ratajskému

zámku. Odborná komise, která medovníky hodnotila, měla opravdu „sladké“ odpoledne. Musela bodově ohodnotit každý medovník a to celkem v sedmi kritériích. Účast v hodnotící komisi přijala i předsedkyně českého svazu včelařů paní Mgr. Jarmila Machová, která, dle jejích slov, něco takového ještě nezažila. Návštěvníci této akce měli samozřejmě možnost také medovníky ochutnat, a pokud se na někoho nedostávalo, měl možnost ochutnat i medovníky od učňů učebního oboru cukrář/cukrářka ze Sedlčan, kteří na tuto akci přivezli svoje sladkosti. Během sobotního odpoledne bylo možné také ochutnávat med od ratajských včelařů a poznávat rozdíly mezi jednotlivými vzorky medu. Poděkování, obdiv a úcta patří však všem cukrářkám, protože upéci dobrý medovník není vždy jednoduché a žádá si hodně času – je to svým způsobem umění. Vítězkou 7. ročníku v pečení ratajského medovníku se stala paní **Libuše Novotná**, která je místní dlouhole-

tou včelařkou, druhé místo obsadila Věra Petráková (Malovidy) a třetí místo patří letos Šárce Benešové (Makolusky).

Tradiční posvícenské soutěžení proběhlo i v házení oboustrannou sekerou – letošního 8. ročníku se zúčastnilo 20 závodníků. Soutěžilo se na dva terče, které byly ve vzdálenosti 6,1 metru od soutěžících, a jejich střed byl ve výšce 1,52 metru. Každý soutěžící měl dva zkušební hody a pak následovalo 12 soutěžících hodů. Během celé soutěže se podařilo několika soutěžícím zasáhnout opakovaně i střed o průměru 10 cm, což je velmi dobrý sportovní výkon. Zde se také projevilo i to, že někteří soutěžící poctivě před soutěží doma trénovali a nic neponechali náhodě. Vítězem 8. ročníku této soutěže se stal **Miloslav Cymbál**, druhé místo obsadil Vladimír Hejman, a jako třetí se umístil Jakub Krabs.

Pro nejmenší návštěvníky této sobotní akce byl připraven skákací hrad, který byl po celé odpoledne hodně využíván. Pro dospělé bylo zajištěno občerstvení, kterého se ujali dobrovolní hasiči, za což jim patří velké poděkování.

Všichni účastníci obdrželi hodnotné ceny, které jim připomenou tuto letošní událost.

Pořadatelem akce byl spolek Český Dřevorubec, z. s., a ZO ČSV Rataje nad Sázavou. Poděkování patří letošním partnerům: Bernard – rodinný pivovar, Banner – outdoorové oblečení, Brisk Tábor a městys Rataje nad Sázavou.

Všichni se již těšíme, že se sejdem i v roce 2020 – opět v období svátku sv. Matouše, kdy je v Ratajích nad Sázavou posvícení.

Petra Bohatcová, DiS.,

Ing. Jiří Vorlíček

foto Milan Macháček

Podzimní semestr Akademie třetího věku v Uhlířských Janovicích zahájen

V úterý 15. října byl v sále hasičské zbrojnice č. p. 778 v Uhlířských Janovicích zahájen podzimní semestr Akademie třetího věku.

Původní prostory v Kulturně Informačním Centru v ulici Pečirkova přestaly potřebám akademie kapacitně dostačovat, a tak vzrůstajícímu zájmu seniorů vyšlo vedení města vstříc a přesunulo pořádání dalších pořadů do prostornějšího sálu v prvním patře hasičské zbrojnice v Hasičské ulici.

Pět desítek posluchačů přivítala paní Ing. Eva Petráková – tajemnice MěÚ. Lektor akademie Ing. Petr Šika v úvodu seznámil přítomné se všemi tématy nadcházejícího semestru. Následovala krátká rekapitulace posledního pořadu jarního semestru, který byl věnován zábavné historii českých hradů.

Pak už následovalo hlavní téma úvodního setkání, které vhodně navázalo na jarní semestr, a to zá-

bavnou historií českých zámků.

Posluchači se dozvěděli příčiny postupného opouštění hradů, důvody budování zámků i pozoruhodné osudy zámeckých fresek Antonína Tuvory z tanečního sálu zámku Nebílovy. Připomněli si historii významné části českých zámeckých panství, která získala nové vlastníky po neúspěšném stavovském povstání.

Na závěr, jak je na naší akademii už dobrým zvykem, dostali posluchači pozvánku k návštěvě příštího pořadu. Bude se konat v úterý **29. října od 16 hodin** a jeho tématem bude zábavná historie kriminalistiky.

Zájemci, kteří se dosud nestihli zaregistrovat, se mohou ještě přihlásit v Kulturně Informačním centru v Pečirkově ulici - tel. 327 54 21 97. Vstup na pořady Akademie třetího věku v Uhlířských Janovicích je pro všechny zájemce zdarma.

Ing. Petr Šika, lektor
a Ing. E. Petráková, tajemnice

Poradní dny pro sluchově postižené a seniory

29. 11., od 10.00 do 11.30 hodin v zasedací místnosti MěÚ Uhl. Jan. (vedle knihovny). Ve stejné termíny od 8.00 do 9.30 nás můžete najít v hale Domova seniorů.

Naše služby: Prodej baterií, hadiček a filtrů do sluchadel, poučení o údržbě a vysoušení sluchadel, zajištění opravy, čištění sluchadel, poradenství k pořízení či opravám sluchadel, kontakty

na opravny a lékaře.

Půjčovna kompenzačních pomůcek, sociální poradenství, sociální aktivizační služby. Kontakty na další poskytovatele soc. služeb.

Služby s podporou MěÚ Uhl. Janovice poskytuje Centrum pro zdravotně postižené a seniory Stč. kraje v Kutné Hoře, o. p. s.

Mgr. Alena Remešová
email: czp.khy@seznam.cz

XII. ročník drakiády v Podvekách

V sobotu 5. října 2019 od 14.30 hodin v Podvekách u kostela se mělo konat zábavné odpoledne při pouštění draků.

Bohužel pro nepřízeň počasí byla drakiáda přeložena na neděli 13. října 2019. Tentokrát se nám počasí krásně vydařilo, svítilo sluníčko a foukal mírný vítr, takže se lehce draci vznesli k nebesům.

Děti dostaly za odměnu pitíčko a sušenku a na závěr jsme si jako pasáčky upekli v ohníčku brambory, byly výborné.

Více foto na www.podveky.cz

Eva Mottlová

Festival ptactva ve Vavřinci

Letošnímu festivalu ptactva na vavřineckém rybníku nepřálo počasí. Už od brzkých ranních hodin střídavě pršelo nebo foukal nepříjemný vítr. Nebo také oboje najednou. Proto se na pravidelné akci sešlo jen pár nejvěrnějších a nejotůzilejších.

Když se během dopoledne trochu vyčáslilo, dorazilo i několik dětí s rodiči. Pro ty bylo připraveno

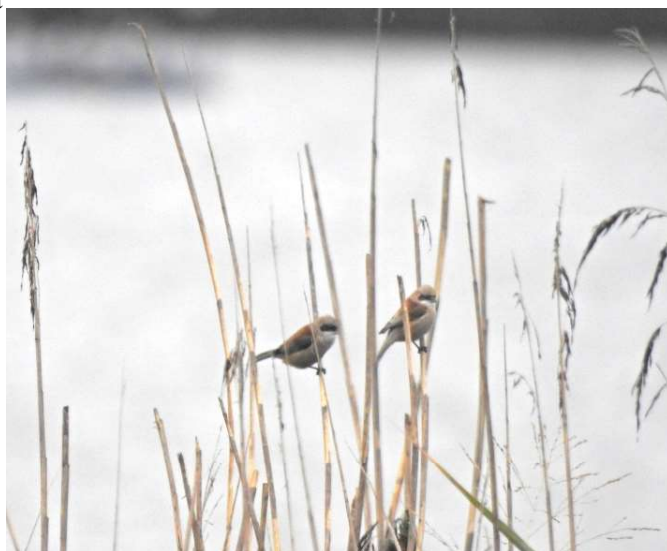
několik dárků ve formě omalováněk, časopisů a ptačích odznaků. Přesto všechno se sešlo pouze 19 účastníků.

Vzhledem k tomu, jaké bylo počasí ani odchyt ptáků a jejich kroužkování nebyl moc úspěšný. Oproti minulým akcím by se dalo říct, že to bylo slabé. Kroužkovalo se 51 ptáků. Převážně budníček menší, sýkora modřínka, ale byl

m i strnad rákosní, pěvuška modrá, rákosník, ale i strakapoud. Pozorováno bylo 59 druhů ptáků, což je podprůměrný počet oproti minulé akci. Za zmínku stojí, pozorování luňáka červeného, racků bělohlavých a z kachen kopřivek.

Díky všem zúčastněným a snad na příští akci budeme mít víc štěstí na počasí i na ptáky.

Petr Prcek Zeman

Netradiční zooterapie

Když se řekne zooterapie, každý z vás si jistě představí léčebnou metodu využívající přítomnosti nějakého zvířete, působícího na psychickou, fyzickou i sociální stránku člověka tak, aby se v daný moment dosáhlo naprosté spokojenosti a uvolnění daného jedince. A tak je to také správně.

Ale jaké zvíře se vám jako první vybaví, když se na onu zooterapii zeptáme? Mně nejčastěji pes – tedy, canisterapie. Metoda, kterou v našem Domově pravidelně nabízíme klientům a jež je velice oblíbená. Tak tomu ostatně mělo být i první říjnový čtvrtek.

Sešli jsme se v aktivizační místnosti, natěšení na nové psí kamarády, jež k nám dochází teprve pár měsíců a čekali. Čekali jsme pět minut, deset, dvacet, až jsme se od canisterapeutky, která se velice omlouvala, dozvěděli, že canisterapie sice probíhá, ale k naší smů-

le, na Slovensku. Co neplechý dokáže špatně otočená stránka kalendáře a chybně označený den. Avšak, ne naší vinou.

Chvilí, opravdu jen malou chvíli, jsme zasmušile seděli a přemýšleli, co dál, vždyť máme plnou místnost lidí, kteří sem přišli jen proto, aby se potěšili se zvířátkem, jež na pokoji mít nemohou.

A v ten moment nám svítllo. Sice se všude uvádí, že pes je nejlepší přítel člověka, ale jsou mezi námi i tací, kteří doma chovají naprosto bezsrstá zvířata, a navíc bydlí poměrně blízko domova seniorů. Kopli jsme do vrtule a frčeli pro Pepinu, křičíc při tom na ušaslé účastníky aktivizace, že mazlení bude!

Ani ne za deset minut jsme byli zpátky a v ruce vítězoslavně drželi Pepinu, želvu jedné z našich kolegů. Klienti se na mazlení s tvrdým krunýřem zprvu moc netvářili, ale jakmile jsme hlavní aktérku

dnešního dne položili na zem a zjistili, že jsme až dodnes věřili fámám o její lenosti a pomalém tempu, ledy roztály oboustranně a najednou tu byla nejedna natažená ruka, která si chtěla na Pepinu sáhnout a pomazlit se s ní.

Želva šla z náruče do náruče a jeden plachý úsměv střídal úlek a následný burácivý smích, když Pepina schovávala a opětovně vystrkovala hlavu ze svého bezpečného úkrytu, jež ji záviděl nejen jeden z nás.

Místností se linula uvolněná atmosféra, která byla podtržena spokojeným pochrupováním jedné paní, která se nám při zooterapii uvolnila natolik, že spokojeně usnula a věřte nebo ne, s úsměvem spala až do odpolední svačiny.

Shodou náhod si tímto Pepina vysloužila čestné místo v našem terapeutickém týmu.

Za celý domov seniorů

Mgr. Veronika Nešporová

A byla sobota...

Sluníčko svítilo, hodiny zrovna odbíjely hodinu po poledni a kolem skautské klubovny se začaly ozývat první zvuky přijíždějících kol, dětský smích a sílící pronikavý zvuk zvonků, které upozorňovaly na to, že další cyklovýlet je zase tady!

Před skautskou klubovnou se sešlo na jedenáct dětí, které se rozhodly strávit odpoledne v sedle kola. Padlo půl druhé, pečlivě jsme zkontrolovali povinnou výbavu, skládající se z helmy, svačiny, kola o dvou šlapkách, úsměvu a odhodlání, zkrátka to nejnutnější, co by nemělo chybět žádnému cyklistovi. Stačilo už jen naskočit na sedlo, šlápnout do pedálů a vyrazit. K naší smůle se v ten moment zatahlo a nás zastihl lehký déšť, který naši cestu trochu zpomalil, ale jak se říká, před každou jízdou má být jezdec řádně osvěžen, což jsme nakonec dodrželi a po pár minutách strávených pod přístřeškem opět pokračovali v krajozdě.

Trasa nebyla nijak náročná, však jsme s sebou měli ty nejmenší skauty a šlo nám hlavně o to, užít si společné odpoledne, což se nám ta-

ké podařilo. Ale věřte nebo ne, dvakrát nás cestou zastihla potopa. Že to není možné? Skutečně tomu tak bylo! Potopa, jak se jmenuje oblíbená hra, se doslova nabízela v místech, kde jsme zrovna projížděli na kolech. Pravidla jsou jednoduchá: jedinec, který si do deseti vteřin najde vyvýšené místo a nedotýká se nohama země, přežil, neupil se a mohl v jízdě pokračovat. Nebojte, jízdu s námi dokončili všichni, dokonce i ti, kteří se mylně domnívali, že je snadno unese větev,

která před jejich „útokem“ vypadala jako velice silná a stabilní záchrana života.

Po dvou hodinách se naše cesta pomalu chýlila ke konci a my se navraceli ke klubovně, kde jsme sobotní aktivní odpoledne započali. Byli jsme silnější o patnáct kilometrů v nohách a bohatší nejen o zážitky, ale také o tři hříbky, jež nás cestou takřka cvrnkly do nosu.

Za skautské středisko Jana Roháče z Dubé a na Sioně, Uhl. Janovice
Mgr. Veronika Nešporová

Podzimní posezení důchodců v Podvekách

Ve čtvrtek 10. října 2019 jsme se sešli v 15.00 hodin ve společenské místnosti obce Podveky na již tradičním podzimním posezení. Všichni se moc těšili a tak jsme se sešli v hojném počtu a dobré náladě.

O kulturní vložku se postarali naši harmonikáři pan Miloslav Almer, pan Petr Kalčík a bubeník pan Jan Kubín.

Podávalo se drobné občerstvení (zákusky, chlebíčky, káva, čaj atd.). Popovídali jsme si o nových událostech, zaspívali jsme si a dokonce se i tančilo.

Příští setkání se uskuteční na jaře roku 2020.

Eva Mottlová

Skautské tmelení

Středisko Jana Roháče z Dubé a na Sioně, Uhlířské Janovice pořádá pravidelné setkání nejen skautských družinek, které se týkají hlavně nejmenších účastníků skautingu, a probíhá pravidelně každý týden, ale vymýšlí i programy pro tmelení starších rangerů a roverů.

První taková schůzka proběhla již v září, kdy se po prázdninách obnovila skautská setkání a program byl tentokrát zaměřen na hudbu. Že na nic nehrajete a váš hlas není momentálně ve formě? Nevadí! Postačí i melodické pobrukování a dvě lžičky či pokličky imitující Orffovy hudební nástroje. Však jde hlavně o to, být spolu a strávit příjemné chvíle.

Druhá schůzka proběhla hned

začátkem října a tentokrát se celý večer zaměřil na deskové hry. Čím víc účastníků a druhů her, tím větší legrace.

V pořadí již třetí taková schůzka bude probíhat v měsíci listopadu a hlavním tématem bude uzlování a soutěž o nejlepšího „uzlovače“.

V rámci této schůzky se bude promítat i film, díky projektu PROMÍTEJ I TY, do kterého se skautské středisko zapojilo. Přijď se podívat i ty.

Za středisko Jana Roháče z Dubé a na Sioně, Uhlířské Janovice
Veronika Nešporová

Říjnové misijní perníkaření v naší farnosti

Papež František vyhlásil měsíc říjen 2019 jako Mimořádný misijní měsíc.

Chtěli jsme se k jeho výzvě připojit také nějakou konkrétní zajímavou aktivitou. Rozhodli jsme se

napéct „misijní perníčky“, které se měly stát místem zastavení a setkání.

Někdo pekl a zdobil doma, někdo v Komunitním centru sv. Jiljí při společném setkání v úterý 1. říj-

na, někdo na Myšmaši v Makovici a skupina seniorů „Pátečníků“ také krásně ozdobila spoustu perníčků. Nazdobené perníčky jsme pak během celého měsíce nabízeli na různých místech a v kostelích o misijní neděli. Vaše drobné dobrovolné příspěvky, za které moc děkujeme, jsme odeslali na účet Papežských misijních děl k celosvětové podpoře činnosti katechetů, staveb a oprav kostelů, kaplí, formačních center, far a řeholních domů a na misijní a evangelizační programy.

Měli jsme ze společného vonavého perníkaření radost a doufáme, že jsme ji udělali i vám, kteří jste perníčky ochutnali, a že vám také chutnaly.

Za všechny perníkářky

**Miriam Houdová
a Markéta Havrdová**

Podzimní hasičské soutěže mladých hasičů

Se začátkem nového školního roku se s hasičskými soutěžemi mladých hasičů doslova „roztrhl pytel“. Vzhledem k tomu, že popsat podrobně všechny by bylo na samostatné noviny, zmíním se v tomto článku pouze o třech.

Krajské setkání přípravek neboli Plamínek

V neděli 15. září se na hřišti TJ Sokol Libiš na okrese Mělník uskutečnilo Krajské setkání přípravek, tedy nejmladších dětí z řad hasičů ve věku 3 - 6 let. Soutěže se zúčastnilo celkem 28 družstev z celého středočeského kraje a nechybělo ani družstvo „piškotů“ z Uhlířských Janovic. Děti se představily ve čtyřech disciplínách, a ač na trénink nebylo příliš prostoru ani času, zvládly své účinkování se ctí a celkově pod vedením Káti Vondráčkové obsadily krásné 7. místo. **Memoriál Stanislava a Petra Jechových**

Již XVI. ročník soutěže v běhu na 60 m překážek uspořádal Sbor dobrovolných hasičů Uhlířské Janovice jako poctu svým zesnulým starostům. Letošního ročníku se zúčastnilo celkem 121 dětí v šesti kategoriích. Díky finanční podpoře města Uhlířské Janovice a

sponzorským darům se drobného ocenění dočkali všichni účastníci této soutěže. V kategorii mladší přípravka, což jsou děti do pěti let, si nejlépe vedli dva janovičtí chlapci – Štěpánek Bílek a Vašík Juřena. Na třetím místě v této kategorii pak skončila Anne Maria Varga ze Záběho nad Labem. V kategorii přípravka, tedy dětí ve věku šest a sedm let, se z pohárů za vítězství také radovali dva janovičtí. Na prvním místě skončil Vašík Vondráček a na druhém Míša Čermák. Třetí místo pak putovalo do Starého Kolína zásluhou Sofie Lungové. Po vyhlášení příprav-

kových kategorií a předání cen těm nejmenším, se na startu představily kategorie mladších dívek a mladších chlapců (8 - 11 let). Kategorii mladších dívek vyhrála Karina Mykytyuk ze Starého Kolína, druhé místo zůstalo doma díky výkonu Lucky Prchalové a třetí místo putovalo do Starého Kolína za Sofii Tyšerovou. Kategorii mladších chlapců opanoval domácí Matěj Mašek před druhým Tomášem Adámkem. Pohár za třetí místo získal za svůj výkon Ondřej Čáslava z Třebovle. Po kategorii mladších se startovní pole opět trochu zrychlilo, neboť se trať připravila pro kategorie starších dívek a starších chlapců (12 až 15 let). Kategorie starších dívek byla jedinou kategorií, ve které žádný z pohárů nezůstal u svěřenců našeho kolektivu. Nejrychleji běžela Kateřina Kotrbáčková z Nalžovic, následovaná Nelou Bížovou ze Starého Kolína a Terezou Nouzickou z Kosovy Hory. Velkou radost jsme ale opět měli v kategorii starších chlapců, kde v opakovaném pokusu zabral Michal

Rezner a v této kategorii si doběhl pro vítězství. Druhé místo putovalo do Klučova díky Vojtěchu Vycpálkovi a pohár za třetí nejrychlejší čas získal domácí Vlastimil Trnka. Počasí bylo tentokrát tak trochu aprílové. Chvilku sluníčko a chvilku déšť, ale soutěž měla

celkem hladký průběh a pár kapek deště nikomu až tolik nevadilo. Všichni účastníci byli dekorováni dřevěnými medailemi, obdarováni drobnými dárky a nejlepší tři v každé kategorii si za své výkony odváželi poháry. Ceny závodníci přebírali z rukou Pavly Jechové, za což bych chtěla této mladé slečně moc poděkovat. Díky patří i všem organizátorům této akce, městu Uhl. Janovice za finanční podporu, sponzorům za ceny, Milanu Kocourkovi za moderování celého dne a všem závodníkům a fanouškům za úžasnou atmosféru.

Podzimní kolo okresní soutěže – hry Plamen

Za nádherného slunného počasí začal v sobotu 12. října další ročník hry Plamen. Kutnohorský atletický stadion přivítal čtyři družstva přípravy, jedenáct družstev mladších

žáků a osm družstev starších žáků z celého kutnohorského okresu, která se utkala ve třech různých štafetových bězích. Uhlířskojanovický kolektiv mladých hasičů na tuto soutěž vyslal jedno družstvo přípravy, jedno družstvo starších a tři družstva mladších žáků. Ve všech třech kategoriích se našim družstvům podařilo zvítězit a získat tak výbornou pozici pro další, jarní klání. V mladší kategorii pak krom prvního místa družstva A naše družstva vybojovala třetí (družstvo B – Draci) a osmé (družstvo C – Kopretinky) místo. Ač by se mohlo zdát, že s přibývajícím podzimem končíme se soutěžní aktivitou, není to tak úplně pravda. Ale o tom zase jindy...

Za SDH Uhlířské Janovice

M. Vondráčková
foto Lucie Šachlová

TFA neboli soutěž nejtvrdších hasičů...

Soutěžní rok disciplíny Nejtvrdší hasič přežije neboli TFA je skoro za námi.

I v této specifické a fyzicky velmi náročné soutěži má janovický sbor dobrovolných hasičů svého zástupce. Na jednotlivých soutěžích jej reprezentuje Radek Protiva.

Připravenost Radka na letošních soutěžích byla velmi znát. Nevedl si vůbec špatně a konkuroval i zkušeným profesionálním hasičům, jak v disciplínách SDH (Sborů dobrovolných hasičů), tak i HZS (Hasičského záchranného sboru).

Dne 24. srpna se konala soutěž v Březové u Uherského Brodu, které se zúčastnilo 20 soutěžících. Radek se umístil přesně v půli a skončil na 10. místě. Další soutěž, na kterou zavítal, se konala 31. srpna v Ovčárech u Kolína. I zde se sešlo poměrně

dost závodníků a v celkovém výsledku Radkovi uteklo 3. místo jen o chlup a skončil na nepopulárním, ale krásném 4. místě z celkových 20. Již druhým rokem Radek navštívil i soutěž v Liberci, která letos probíhala 14. září, a to v areálu Technické univerzity v Liberci. Z celkového počtu 15 závodníků se Radek opět umístil na nepopulárním 4. místě. Jako poslední soutěže v TFA se Radek zúčastnil Krajského přeboru v Příhrazech u Mladé Boleslavi. Na této soutěži Radek konečně prolomil svou smůlu a vybojoval si krásné 3. místo a bronzovou medaili v kategorii mužů do 35 let.

My doufáme, že Radek příští rok zopakuje minimálně takovýto výsledek a postoupí tak na Mistrovství ČR v TFA.

S. Nevřelová

I v nejtěžších chvílích jsme tu pro vás.

NOVÁ POHŘEBNÍ SLUŽBA

V SÁZAVĚ

- Bohaté zkušenosti v pohřebnictví a hrobnictví
- kompletní zajištění pohřbu po celé ČR, civilní, církevní i z domu smutku
- převozy do zahraničí
- nová obřadní síň v Sázavě
- veškeré kamenické a hrobnické práce
- kopání hrobů
- otevření hrobky
- oprava hrobů a hrobek
- výstavba nových hrobek
- exhumace
- ukládání uren
- vsypy a rozptyly
- zhotovení fotografií na hrob
- prodej obalů na urny
- prodej váz a svítilen
- památeční sklo

nonstop převoz zemřelých
tel.: 773 315 008

PROVOZNÍ DOBA
PONDĚLÍ AŽ PÁTEK
9.00 - 15.30 hod.

kancelář: Sklářská 269, Sázava (proti Tesco)

603 895 250

www.pohrbysazava.cz

KONDENZAČNÍ SUŠIČKA

PHILCO®

+36

měsíců
bezplatný
servis

8 KG PRÁDLA

OSVĚTLENÝ BUBEN

SENZORICKÉ ŘÍZENÍ
PROVOZU

-40%

12.490,-
5.990,-

SLEVA 6.500,-

ELEKTRICKÝ SPORÁK ZANUSSI

+ PLECH V CENĚ!

SKLOKERAMICKÁ DESKA

VENTILÁTOR, GRIL

SNADNÉ ČIŠTĚNÍ
TROUBY

-33%

8.990,-
5.990,-

SLEVA 3.000,-

Chyby a omyly v textu, cenách a technických specifikacích vyhrazeny. Nelze zvýhodnit kartou VF Electric. Ceny jsou uvedeny bez REPO. Akce probíhá do vyprodání zásob.

KOUPELNOVÉ STUDIO

UHLÍŘSKÉ JANOVICE, Smetanova 113

pondělí až pátek

7:00 - 17:00

sobota

7:00 - 11:00

40 ukázkových boxů

3D grafické návrhy

email: koupelny@krauer.cz

telefon: 602 416 196

www.krauer.cz

facebook

KRAUER

Matěj Drož alias MATY#235

Matěj Drož je především devítiletý kluk, který chodí do 4. třídy základní školy v Uhlířských Janovicích, na první pohled normální dítě s běžným životem. Tak to i bylo, dokud nám do cesty nevstoupila čtyřkolka...

Když bylo Matějovi asi 5 let, vypravili jsme se s celou rodinou na výlet. Jeli jsme na závody čtyřkolek. Tenkrát jsme neměli ani tušení, co to způsobí. Matěj začal toužit po vlastní čtyřkolce a proto, že nám přišel ještě malý, nechali jsme koupit prvního stroje na jeho 7. narozeniny a dobu, kdy jsme v Uhlířských Janovicích koupili rodinný domek.

Jeho první čtyřkolkou byl Bashan 125 4t a s ním se nám otevřely brány na český seriál MČR OffROAD Maraton.

OffROAD Maraton je seriál vytrvalostních závodů motorek, čtyřkolek a aut, a je složen z osmi závodů (jaro až podzim) po celé ČR. Jedná se o otevřené mistrovství a zúčastnit se mohou i zahraniční jezdci. Na těchto závodech jezdí dospělí i děti v

závod na Endurance Masters Olszyna

několika kategoriích a svou účastí sbírají body. Ty se jim pak sčítají a na konci sezóny je v každé kategorii vyhlášených těch nejlepších pro daný rok.

Matěj měl začátky těžké, stejně jako každý, kdo do něčeho jde poprvé. Potkala nás různá období, někdy se dařilo, jindy to bylo plné emocí a třeba i slz. Jenže Matěj vše překonává a nevzdává se. A co si budeme povídat, výdrž musíme mít i my, rodiče.

Přes veškeré úsilí to ale někdy nestačí. V našem případě nestačila dosavadní čtyřkolka, která byla

oproti těm ostatním podstatně těžší a hůře ovladatelná, Matěj musel používat řazení, které ostatní děti vůbec neměly a tak došlo na lámání chleba. Potřebuje nový stroj! To by ale nebylo možné, nebýt dědy. Matýskův děda pomohl k prvnímu vítězství tím, že koupil pod stromeček jinou čtyřkolku a to Acess DRR 100 2t. Na přípravě na závod se tehdy podílel i náš nový tým, do kterého jsme vstoupili. Quadpoint Racing team pod vedením Michala Křenka (www.quadpoint.cz). Za tento tým jezdí i Michalova dcera Kačka Křenková #969 a Matějův největší závodní vzor Radek Porš #911

V současné době je Matěj v kategorii dětí zatím na celkovém 1. místě, čekají ho ale ještě tři závody a tak se uvidí, zda se stane mistrem OffROAD Maratonu 2019. Cvičně jezdí ještě v kategorii mladších juniorů (to je kategorie starších dětí, kde bude Matěj jezdit sezónu 2020, protože věkově už nebude spadat do dětí), tam je k našemu úžasu v celkovém pořadí 4.!

Tento rok si vedl takto:

OffROAD Maraton Šiklův mlýn
3. místo, OffROAD maraton

na Pístovských mokřadech 1. místo, OffROAD maraton Milovice 3. místo, 24hours OffROAD maraton Dobřany 1. místo, OffROAD maraton Vřesová (Sokolov) – sobota 1. místo, OffROAD maraton Vřesová (Sokolov) - neděle 3. místo.

Další zkušeností byl pro nás německý závod Endurance Masters v Polské Olszyně, kde Matěj startoval 21. 9. 2019 a kde bohužel uprostřed závodu odstoupil z druhého místa, kvůli závadě čtyřkolky, která přestala v průběhu jet. Pro nás to bylo velké zklamání, jelikož Matěj byl odhodlaný odvézt zlato. Během pouhé jedné sezóny bylo jeho zlepšení tak výrazné, že i dosavadní čtyřkolka pomalu přestává stačit a tak na

příští rok plánujeme rozšíření vozového parku ještě o Yamahu rap-tor 250, kdy Matěj začne reprezentovat Českou republiku právě na již zmíněném německém seriálu Endurance Masters, spolu se svým týmem. Matějova mladší sestra Viki (7 let) také začíná zkoušet čtyřkolku, ale jezdí zatím jen na tréninky. V současné době je na takových závodech stále více holek a musím říct, že jim tento sport velmi sluší. Závody jsou plné adrenalinu, ale také nových kamarádů, dětí, které na trati soupeří a mimo trať jsou přátelé. Myslím si, že to mohu doporučit všem, kteří nechtějí sedět doma a rádi by zkusili nevšední koníček. Více se můžete dozvědět na stránkách OffROAD Maratonu

(<http://www.offroadmaraton.cz/>)

Děkujeme všem, kteří Matějovi fandí. Sledovat jej můžete na facebooku (MATY # 235 quad závodník - junior) nebo také na youtube (MATY#235), kde můžete vidět videa ze závodů a tréninků, ale také reportáž z TV Nova sport, kde je s Matym rozhovor. V Uhlířských Janovicích je moto-sport velmi oblíbený a tak jsme rádi, že i náš malý quad závodník (moto-motorky, quad čtyřkolky) může reprezentovat i naše město. Tímto bychom rádi poděkovali panu Květoslavu Červenému, který dovolil Matějovi tréninky na své trati v Uhlířských Janovicích.

Veronika Drožová
foto archiv rodiny

Česká sekera 2019 – finálový závod Rataje nad Sázavou

Již 6. ročník závodů v hodu oboustrannou sekerou měl letos poprvé finále v Ratajích nad Sázavou.

Dne 28. září se sešlo 27 nejlepších vrhačů seker na hřišti u ratajského zámku, aby se utkali o letošního republikového mistra v této disciplíně. Do tohoto finále se kvalifikovali vítězové jednotlivých závodů, které probíhaly po celé ČR od března (Mimoň, Olešnice na Moravě, Kojatice, Hamry u Nýrska, Stráž u Tachova), a to v kategorii ženy a muži. Soutěž probíhala na 3 terčích, každý účastník měl 36 soutěžních hodů, což znamenalo, že celá soutěž trvala téměř 5 hodin.

Vítězkou v kategorii ženy se stala **Kateřina Jarošíková** z Boru u Tachova, vítězem v kategorii muži se stal **Stanislav Havel** z Jičína.

Velký obdiv si zaslouží umístění

teprve 13leté **Anny Strakové** z Kunštátu, která v kategorii ženy obsadila 2. místo a je velkou nadějí tohoto sportu.

Za pozornost stojí také účast pana **Jana Daňhela** z Kojatic u Moravských Budějovic, který i ve věku 66

let bojoval o přední umístění.

Poděkování patří Hotelu Kácov za zajištění občerstvení a místním spoluorganizátorům **Petře Bohatcové** a **Pavlovi Štikovi**.

Ing. Jiří Vorlíček
foto **Milan Macháček**

Podzimní dění v MC Uhlíček

S dětmi z MC Uhlíček a jejich rodiči jsme se vypravili na cestu za strašidýlkem Kanafáskem. Počasí bylo naprosto podzimní, od začátku do konce cesty foukalo a pršelo.

Ale ani takový nečas neodradil nikoho z účastníků, a proto jsme se sešli ve velkém počtu. Cestou jsme pomáhali bubáčkům kamarádům plnit různé úkoly a na jejím konci se nám objevil i Kanafásek. Společně jsme si opekli burty na ohni, dali horký čaj, dobroty, které upekly šikovné maminky a užili si tak pravé podzimní odpoledne.

Samotné mateřské centrum Uhlíček je otevřené maminkám a dětem, kterým chybí společnost na mateřské dovolené, ale také všem, kteří se chtějí dozvědět nové informace. Probíhají zde různé přednášky na rozličná témata, tak-

že každý si může najít a přijít poslechnout to, co ho zajímá. V měsíci říjnu zde proběhla přednáška s názvem Jsem ŽENA s Helenou Novotnou o ženské cykličnosti. Z jiného soudku byla přednáška O domácnosti bez odpadů, o tom jak nakupovat, jak doma skladovat a jak udržovat moderní ekologickou domácnost. V měsíci listopadu se chystá přednáška s názvem Jak podpořit dětskou imunitu

na podzim a v zimě. Pokud by vás toto téma zaujalo, jste srdečně zváni **13. listopadu od 9 hodin** do prostor Mateřského centra Uhlíček na adrese Havlíčkova 898, Uhlířské Janovice. A pokud tato přednáška nebude váš šálek kávy, můžete si ten svůj přijít vychutnat do Uhlíčku kdykoliv jindy, vždy v úterý a ve čtvrtek od 9.30 do 11.30. Těšíme se na Vás.

Iva Michalová

Zprávičky vodníčka Vavřinečka

Moji milí,

ozývám se s novými zprávami ze školky u Vavřineckého rybníka.

Podzim zde probíhá tak, jak má. Na louce děti prohánějí draky, na zahrádce sbírají kaštiny, barevné listy a další plody podzimu.

Nedávno jsem jim do školky poslal dopis s pozdravy a připravil jsem pro ně velkou podzimní procházku do lesa. Děti cestou plnily různé úkoly, které souvisely právě hlavně s podzimem. Stavěly domečky skřítkům, poznávaly stromy i plody. A podzim si ještě budeme užívat. Ve školce už se chystá podzimní dýňování, kdy budou děti společně s rodiči vydlabávat dýně a vyrábět z nich různé dýňové lucerničky, strašidelné, i ty veselé.

A v době, kdy budete číst toto moje povídání, už bude za námi i Putování za světýlkem. To provedu děti až k rybníku. Cestou budou plnit úkoly a pak se jim na chvíli

zjevím a rozloučím se s nimi, protože už se chystám na cestu do teplých krajín. Moc vás všechny zdravím.

Váš vodníček Vavřineček

Pár zpráviček od kluků a holčiček z janovické mateřinky

Podzimní barvičky

Dovedeš to jako podzim,

radovat se z barviček?

Půjčil si je od sluníčka

a posledních kytíček.

Rozdával je trávě, stromům,

také šípům na keři,

ať se dobře kolem dívá,

kdo mi to teď nevěří.

Měsíc září byl zvláště pro nové děti dobou, kdy si bylo nutné zvyknout na řád, pravidla školky, seznámit se s novými kamarády a poznat paní učitelky. I tak to byl čas plný her, zábavy a tvoření.

Děti už umí několik nových básniček, písniček, tanečků, vytvořily první školkové výrobky a namalovaly pár nových obrázků. Ně-

teré vyrazily do přírody rozloučit se s létem, jiné upekly koláč, shlédly divadelní představení a taky se zapojily do akce „Bezpečně na cestě.“

Fotografie a informace o naší

školce naleznete na webových stránkách www.msuj.cz.

Přejeme Vám bezpečný a barevný podzim.

Kolektiv MŠ

Rozšíření služeb městské knihovny Uhl. Janovice

V letošním roce jsme podali žádost o dotaci na nákup audioknih, které naše knihovna zatím neměla ve svém fondu a nepůjčovala je.

Někdo si možná říká, že posloucháním audioknih lidé přestanou číst a z pohodlní, ale to si nemyslím. Je mezi námi spousta lidí, kteří mají oční vady a s postupujícím věkem nemohou už číst v takovém rozsahu jako dříve. I přes tyto problémy mají stále zájem o nové knihy. V naší knihovně máme několik takových čtenářů a jsem ráda, že jim můžeme audioknihou alespoň trochu pomoci.

Dalším kladem audioknih je například jejich poslouchání v autě. Dokáží zpříjemnit dlouhé cesty, zabaví i děti.

Dotaci jsme získali a bylo pořízeno 51 kusů audioknih. Větší část jsou knihy pro dospělé, ale bylo myšleno i na děti. Namátkou třeba audio CD: Hana, Hadrový panák, Povědky z jedné a druhé kapsy, Pražské jaro, Poslední aristokratka, Bábovky, Černí baroni, Clona, Nabarvené ptáče, Příběh služebnice, Skleněný pokoj, Želary, Žízeň, Děti z Bullerbynu, Anička a cirkus, Cesta do pravěku, Malý princ...

Celý seznam audioknih najdete na webu knihovny.

Doufám, že nové audioknihy budou zpestřením našeho knihovního fondu a čtenáři si je budou rádi půjčovat.

Projekt „Nákup audioknih“ byl realizován s přispěním Středočes-

kého Fondu kultury a obnovy památek.

Renata Bartáková
foto Martina Vašíčková

Před 80 lety jsme šli prvně do školy

Již dlouhou řadu let jezdím první sobotu v září do Uhl. Janovic na setkání se spolužačkami a spolužáky, s nimiž jsem za války chodil do janovické školy. Nejinak tomu bylo i letos, kdy jsme si navíc připomněli významné výročí. Je tomu totiž již 80 let, kdy jsme 1. září 1939 celí rozechvělí vstoupili do krásné budovy janovické školy a zasedli v tamních bytelných dřevěných škamnách.

V menší jižní části budovy, kde byla škola obecná, nás přivítali pan řídící a paní učitelka, možná pan děkan a jistě i pan školník, který měl vedle první třídy byt. Vzorně se staral o pořádek, v zimě ve třídách topil ve velkých černých kamnech, do nichž rachotivě přikládal i při vyučování a hlavně hlasitě zvonil na klasický zvon zavěšený u schodiště.

První dva roky nás učila paní učitelka L. Beníšková, velmi hodná, víc maminka než učitelka, i když nás v pohodě naučila všechno, co měla. Ze třetí třídy, kdy nás učila přísnější paní učitelka M. Nácovská, mám první fotografii, velmi cennou tím, že je na ní společně s námi a třídní učitelkou také pan řídící J. Balvín, důstojný představitel spořádaného prvorepublikového školství. Mám ho ještě podepsaného na pololetním vysvědčení ze 4. třídy a pak dost. To znamená, že někdy na jaře roku 1943 byl gestapem zatčen a záhy popraven. I z tohoto důvodu si dovoluji tuto fotografii přiložit, navíc na ní mohou naši potomci – děti, vnoučata, ba i pravnoučata – někoho poznat a také vidět, jak nám to slušelo. Ve třídě nás bylo 27, většinou z Janovic, několik i z nejbližších vesnic, Chmeliště, Žišova, Janovické Lhoty a

Nové Vsi. Poznámka o smutném osudu pana řídícího mě vede k tomu, abych připomněl, že tehdejší doba nebyla idylická, byla přece válka, nejhorší v dosavadních dějinách lidstva. V březnu roku 1939 zanikla takzvaná druhá Česko-Slovenská republika a všichni jsme se stali občany zvláštního státního útvaru, nazvaného Protektorát Čechy a Morava, který byl součástí Německé říše. To samozřejmě ovlivnilo naše školství, i když ne hned a naplno. Proto na příklad naše vysvědčení z 1. a 2. třídy byla vytištěna a vyplněna jen česky, ovšem už od 3. třídy dvojjazyčně, tedy nejprve německy a pod tím česky. V záhlaví vysvědčení proto bylo Deutsches Reich. Protektorat Bohmen und Mahren a až vedle Německá říše. Protektorát Čechy a Morava.

Čtvrtá třída, kterou tehdy obecná škola končila, byla dost zvláštní, protože jsme v ní byli nejen my, ale i takzvaní pátáci, kteří se nedostali do následující školy hlavní (později měšťanské), neboť do ní se postupovalo až na základě dobrých výsledů zkou-

šek. V této dvoutřídce s asi 50 žáky nás učila paní učitelka M. Petránková a je mi záhadou, jak to zvládla. Ve čtvrté třídě jsme asi naposled chodili do školy řádně, tedy podle platného rozvrhu a do zmíněné krásné budovy. Po prázdninách už tomu bylo jinak, protože do všeho mluvila válka.

Od září 1943 jsme chodili do školy nazvané Haupschule, tedy hlavní, ve větší severní části budovy. Měla oddělenou část chlapeckou a dívčí a do obou tříd přibýlo hodně žáků z okolních malotřídek. Když se dívám na přiložené fotografie chlapecké a dívčí třídy z té doby, žasnu, jak desetileté děti šlapaly do Janovic denně, včetně sobot z Onomyšle, Jindic, Kralic, Košic, Žandova, Mitrova, Vlkové, Chlumu, Smrku, Chrástné, Škvrňova, ba i z Čestína a dalších vesnic. V té době nikdo neměl auto či jiný motorizovaný prostředek, veřejná doprava neexistovala a tak všichni chodili pěšky, někteří možná v létě na kole, v zimě na lyžích. Pokud bylo dobré počasí, tak to asi šlo, pokud ne, pak často

chyběli. Proti škole obecné přibýlo několik nových předmětů, některé se zajímavými názvy: český jazyk s naukou o písemnostech, počty s jednoduchým účetnictvím, přírodopis, krasopis, měřičství a rýsování a dívčí ruční práce s naukou o domácím hospodaření.

Ve třídě chlapecké jsme měli do konce války jako třídní učitelku hodnou M. Benešovou, ve třídě dívčí pana učitele Slavíčka. Z vyučujících mně nejvíc utkvěl v paměti F. Znamenáček, V. Vyhnánek, Samek, J. Pospíšil, Z. Drnek, samozřejmě můj tatínek a další. Ve všem byly zavedeny německé normy. Na prvním řádku vysvědčení musel být jazyk německý, český až pod ním a náboženství se ocitlo z prvního řádku až na posledním. Také naše vědomosti byly nově hodnoceny podle německého vzoru šesti stupni: 1 - sehr gut, velmi dobrý, 2 - gut, dobrý, 3 - befriedigend, uspokojivý, 4 - ausreichend, dostatečný, 5 - mangelhaft, sotva dostatečný a 6 - ungenugend, nedostatečný. Ve škole se nám ale líbilo, protože třeba kolem sborovny se procházelo velkou místností, kde to vonělo jako v muzeu, protože v ní byly sbírky minerálů, vycpaných zvířat, mapy a další pomůcky. Tohoto příjemného prostředí jsme si však užívali čím dál méně.

Nejdřív se začínalo pauzírovat kvůli nedostatku uhlí a tak se v zimě vyučování zkracovalo, případně jsme do školy chodili jen pro úkoly. Jak se blížil konec války, školu plně obsadili takzvaní „národní hosté“, dnes bychom řekli utečenci, jednak asi z východních oblastí, osvobozených Rudou armádou, jednak ze západních vybombardovaných měst. To už jsme pak chodili skutečně jen pro domácí úkoly třeba do Hospodářské záložny (dnešní pošta) nebo do dnes již neexistující hospody U Slavníků. Válečné události postupně nabíraly obrátky a než bys řek švec byly skoro celé dva roky za námi a od května 1945 se všechno změnilo od základů.

„Národní hosté“ koncem dubna nějak nepozorovaně zmizeli, a protože Malinovského Rudá armáda, disponující jen koňmi a povozy školu neobsadila, mohlo se po úklidu začít znovu učit. Do čela chlapecké i dívčí měšťanské školy se vrátil pan ředitel J. Jech, známkování k pěti stupňům, náboženství na první řádek vysvědčení, učební texty Wir lernen deutsch jsme spálili a dokonce nás někdo začal učit azbuku, i když jsme ji od ruských vojáků, kteří bydleli většinou v janovických domech, trochu znali. Během prázdnin před třetím

ročníkem se někteří z Janovic odstěhovali, třeba do Sudet, odkud byli v roce 1938 vypuzeni nebo prostě odešli doosídlovat pohraničí. Já byl mezi těmi, kteří přešli do kolínského gymnázia, ale protože jsem v Janovicích stále bydlel, kontakt s válečnými spolužáky jsem neztratil. Většina dokončila obnovenou devítitřídní školní docházku, poslední ročník formou JUK (jednoročního učebního kurzu) a pak už se všichni rozešli na jiné školy nebo do života.

Vzpomínky na vpravdě neobvyklých šest školních let za války byly ale tak silné, že Maruška Sobotková/Měšťánková a Vlasta Ottlová/Plechátá se v roce 1987 pokusily sehnat maximum adres rozptýlených spolužáček a spolužáků a pozvaly nás na první setkání. Přišlo a přijelo nás na něj asi 40 včetně čtyř učitelů, mělo velký úspěch a od té doby se do Janovic vracíme každý rok. Jistěže zvolna ubýváme, letos nás bylo už jen 8 + 4 omluvenky, ale nálada při setkání byla zase dobrá, bez stížností na neduhy stárí, naopak s vyprávěním o úspěších potomků. Na závěr jsme si slíbili, že až budou v roce 2020 odlétat vlaštovky, přijedeme zas. Musíme si ale hodně držet palce!

Ing. Jiří Marhan, CSc.

Odvahou proti tyranii

14. března 1939 před půlnocí dorazil československý prezident Emil Hácha do Berlína. Po několikahodinovém čekání plném nejistoty byl přijat říšským kancléřem Adolfem Hitlerem. Následně byl Emil Hácha vystaven neuvěřitelnému tlaku ze strany Hitlera a Göringa. Hácha se marně snažil zachránit alespoň zbytky české samostatnosti. Göringova výhrůžka, že nechá Prahu srovnat se zemí, srazila Háchu na kolena. V nejtěžší chvíli svého života se podvolil tlaku diktátora a svěřil osud českého národa do rukou vůdce. V následujících hodinách začala německá armáda obsazovat zbytek zmrzačené republiky. 16. března Hitler v Praze vydal výnos o vytvoření Protektorátu Čechy a Morava.

Nacisté v rychlém sledu obsadili všechny klíčové posty. Prozatím jediným cílem bylo získat naprostou kontrolu nad nově obsazeným územím. Okamžitě se rozběhlo zatýkání lidí, kteří byli pro nacistický režim nebezpeční. Pro výstrahu bylo zatčeno několik tisíc lidí. Nacistický režim systematicky pracoval na odstranění všech symbolů Československé republiky. Emil Hácha zůstal v úřadu státního prezidenta, ale co se vlivu týče, byl v podstatě naprosto bezmocný.

Nejmocnějším mužem Protektorátu se stal říšský protektor Konstantin von Neurath. Úkolem tohoto říšského úředníka bylo udržet v Protektorátu pořádek a trestat jakýkoliv projev odporu. Při plnění tohoto úkolu mu velice dobře sekundoval K. H. Frank a další.

Nacisté si uvědomovali, že dokud není okupační správní aparát plně vybudovaný, nemohou repre-

se odstartovat naplno. Navíc až do vypuknutí války bylo třeba svět přesvědčit, že Češi v protektorátu požívají autonomii, kterou jim Hitler svým výnosem zaručil. Byl to však pouze zastírací manévr, kterých Hitler v posledních měsících předváděl nespočet.

1. září 1939 hitlerovské Německo napadlo Polsko a Evropa se ocitla ve válce.

I v Protektorátu se situace změnila. Nacisté už měli vše plně pod kontrolou a rozhodně nebyli ochotni tolerovat jakoukoliv připomínku demokratického Československa.

Ani sílící tlak ze strany nacistů nedokázal zabránit vzniku domácího odboje, který byl budován a podporován především českou generalitou. Kontakt s odbojem udržoval i prezident Hácha především prostřednictvím premiéra Eliáše. I na prezidenta Háchu byl vyvíjen nátlak. Nacisté tlačili na Háchu, aby složil slib věrnosti vůdci a Velkoněmecké říši. Následně tuto přísahu měli vykonat i členové protektorátní vlády a veřejní zaměstnanci. Nacisté za tímto účelem požadovali odjezd Háchy do Berlína, který byl naplánován na 25. října.

Prezident Hácha tomuto tlaku odolal a sdělil Neurathovi, že do Berlína nepojede, a seznámil jej i s důvody svého rozhodnutí.

Hácha odmítal zatýkácké akce, nacistické vměšování se do záležitostí českých protektorátních úřadů i sílící germanizaci a diskriminaci českého národa.

Hácha v této chvíli měl podporu domácího odboje, který se horečně připravoval na protinacistické

demonstrace naplánované na den výročí vzniku Československa. Ony demonstrace měly světu ukázat, že český národ se před okupanty nesklonil, a měly diskreditovat i eventuální Háchovu přísahu, pokud by tlaku nacistů podlehl.

Okupační moc se 28. října velice obávala. Tento významný den byl vyhlášen dnem běžným a případné stávky byly ihned označeny jako sabotáž, za kterou hrozil i trest smrti. Protektorátní vláda hleděla k 28. říjnu s obavami, neboť bylo jasné, že nedokáže zabránit represím ze strany nacistů. Přes všechna varování se stal 28. říjen obrovskou národní manifestací, která neměla obdoby. V Praze demonstrovalo asi 100 000 lidí a připojila se i další velká města. Češi vyvěšovali národní vlajky, pokládali květiny u pomníků T. G. Masaryka a vzdávali hold obětem první světové války. Došlo k mnohým střetům s ozbrojenými nacisty.

V Praze při střelbě byl těžce zraněn student Jan Opletal a byly zatčeny stovky lidí.

Hitler v Berlíně zuřil a vyhrožoval tvrdou odplatou za neposlušnost. Tyto události mu totiž ukázaly, že český národ zůstal nezlomen.

Prezident Hácha se v následujících dnech snažil podrážděné okupanty uklidnit a omluvit průběh demonstrací. Zároveň požádal o propuštění zatčených. Přes svou špatnou vyjednávací pozici však znovu společně s protektorátní vládou odmítl složit slib věrnosti.

Situace v protektorátu se vyostřovala. 11. listopadu totiž Jan Opletal podlehl svým zraněním. Následný pohřeb byl novou pří-

ležitostí ukázat, že Češi se se ztrátou samostatnosti nehodlají smířit. 15. listopadu proběhlo poslední rozloučení s Janem Opletalem a na jeho poslední cestě jej vyprovázely tisíce studentů. Studenti na mnoha místech Prahy zpívali českou hymnu a vlastenecké písně. Následně došlo k mnoha střetům s německou pořádkovou policií. Ještě téhož dne bylo zatčeno mnoho studentů. Tyto nepokoje nacisté využili jako záminku k předem plánovanému tvrdému zásahu proti českému vysokému školství. Po těchto událostech Hitler rozhodl o exemplárním trestu.

Bylo rozhodnuto o uzavření všech českých vysokých škol a byl vypracován seznam studentských vůdců, kteří se měli podílet na organizaci protestů. Bez zjištění skutečného provinění nad nimi měl být vyneset trest smrti.

V noci z 16. na 17. listopadu začalo obsazování vysokých škol a

následně gestapo vtrhlo na pražské i brněnské vysokoškolské koleje. Všichni studenti byli zatčeni a převezeni do ruzyňských kasáren.

Více než 1200 studentů bylo odvečeno do koncentračního tábora Sachsenhausen.

Dílo zkázy vyvrcholilo v dopoledních hodinách 17. listopadu, kdy 9 představitelů studentských svazů stálo bez soudu před popravčí četou. Svět byl nacistickou brutalitou naprosto zděšen. Také ministři protektorátní vlády byli zdrceni a dokonce zvažovali podání demise. Tento krok nakonec neudělali, neboť se obávali nástupu českých fašistů. Snažili se dostupnými prostředky situaci uklidnit, neboť Čechům ochranu před okupanty nebyli schopni poskytnout.

Odvlečené studenty nacisté využili k vydírání prezidenta Háchy. Hácha zcela jistě cítil zodpovědnost za český národ i za odve-

čené studenty. Proto se vydal na velice složitou cestu ústupků a nucené spolupráce s nacisty. Odměnou za tuto spolupráci mu vždy bylo propuštění několika desítek studentů. Díky neustálým prosbám a žádostem se většina odvečených studentů dostala na svobodu. Poslední studenti byli propuštěni na přelomu let 1942 a 1943. V tuto dobu už byl Emil Hácha příliš vyčerpán dosavadními událostmi a jeho zdraví a duševní schopnosti byly citelně omezené, ale to už je jiná kapitola.

Od událostí 17. listopadu 1939 uběhne letos 80 let. Opouštějí nás i poslední pamětníci, kteří tuto dobu prožili a chovali se více či méně statečně. V každém případě bychom na tuto dobu neměli zapomínat, neboť se jedná o zásadní události, které ovlivnily i další vývoj našeho národa.

Jakub Michálek

Z historie obcí mikroregionu – Kovárny

V minulých staletích byla kovárna skoro v každé druhé vesnici. Mimo to, že sloužila k výrobě a opravám zemědělského nářadí, povozů, výrobě podkov a kování koní, byla také místem, kde se lidé z místa a okolí scházeli, sdělovali si novinky ze života obcí i události ze světa. Návazností na kovárnu bývala většinou i nedaleká hospoda.

Připomínku kováren začnu městem Uhlířské Janovice.

První konkrétní zmínka o kovárně je ze dne 8. ledna 1638, kdy město prodalo kovárnu Ondřeji Turkovi z Kutné Hory. Po jeho smrti se stala kovárna opět majetkem města.

V roce 1682 jsou uváděni ková-

ři Václav Vlacha, Jiří Veselý, Václav Svoboda, Jiří Hrabánek a Jiří Procházka

V roce 1750 jsou uváděni Jan Hrbek a Jakub Mládek

V roce 1797 jsou připomínáni: z čp. 76 Václav Javůrek, kovář z Bilan, z čp. 89 František Nittel, kovář z Ratají, z čp. 100 Alois Schönplug, a Jan Javůrek, kovář z Radovesnic.

V roce 1868 přistavěl Josef Sršeň kovárnu k domu čp. 161 (kamnárství Šulc).

Bývalá kovárna u čp. 172 (byla součástí panské hospody) byla zbourána a 1878 – 79 manželé Egerovi na jejím místě postavili novou lékárnu (v letech 1908 –

1930 ji provozoval Karel Mácha, starosta města).

V případném příštím pokračování bych vzpomněl kovárny v městě, které někteří občané již pamatují (z doslechu nebo jako pamětníci): Kovárna Fettova, Zit-tova, Měšťánkova, Machova, i kovárny JZD, statku, STS a další, které již nejsou v provozu. Mimo to bych rád vzpomněl i kovárny v janovických obcích (Mitrov, Opatovice, Malejovice, Bláto).

Možná by bylo dobré, aby se i ostatní obce mikroregionu přidaly ke zjišťování historie kováren v jejich obcích, případně vytvořily pamětníky.

Jaroslav Urban

Dne 21. listopadu
uplyne 10 let ode dne,
kdy nás navždy opustila naše
milovaná maminka
Marie Mádlová
z Uhlířských Janovic.
S láskou vzpomínají dcery Marie
a Jana s rodinami.

Dne 22. listopadu 2019
vzpomeneme 15. výročí úmrtí
naší maminky
paní **Blaženy Doudové**
z Uhlířských Janovic,
která by dne 20. ledna 2020
oslavila 100. narozeniny.
Stále s láskou vzpomínají synové
Jiří, Mirek a Petr s rodinami

Dne 25. listopadu 2019
uplyne rok od úmrtí
pana **Miloslava Holečka**
z Uhlířských Janovic.
Děkujeme všem,
kteří na něho vzpomínají.
Manželka Zdena s rodinou.

Rataje nad Sázavou

9. listopadu 2019 od 16.00

„Svatomartinský lampionový průvod“

Reálné ženy pod záštitou městyse Rataje nad Sázavou vás
zvou na Svatomartinský lampionový průvod vedoucí z
nádvoří zámku k obchodu, kde bude pohádka s
překvapením a možná přijde i sv. Martin na bílém koni.

Čestín

22. listopadu 2019 od 14.00 do večera

23. listopadu 2019 od 9.00 do večera

„Adventní tvoření a jarmark“

Srdečně zveme do čestínské sokolovny na tradiční tvoření
adventních věnců, dekorací a spoustu dalších dílniček pro
děti i dospělé. Možnost zakoupit originální výrobky na
malém jarmarku. Občerstvení zajištěno. Těšíme se na vás.

Staňkovice

24. listopadu 2019 od 15.45

„Mikulášská show s nadílkou“

Srdečně vás zveme na tak trochu jiné čerty na zahradu OÚ
Staňkovice. Program: čertice v akci, ohnivá show – čertici
tak trochu jinak, nadílka od Mikuláše a andělů. Občerstvení
zajištěno. Vstupné 50 Kč.

**Zdarma zveřejníme vaše pozvánky na koncerty,
obecní slavnosti, divadla či výstavy. V případě zájmu
kontaktujte, prosím, redakci.**

Uhlířské Janovice

29. listopadu 2019 od 15.30

„Rozsvícení vánočního stromu“

Bude vánoční trh, prodejní výstava prací dětí ze ZŠ,
prodejní výstava keramiky dětí ze ZUŠ, občerstvení,
vystoupení dětí ze školní družiny a sboru Červánek.

Rataje nad Sázavou

29. listopadu 2019 od 17.00

„Rozsvícení ratajského stroměčku“

Srdečně vás zveme k ratajskému obchodu, kde proběhne
tradiční rozsvícení vánočního stromku s vystoupením dětí
z místní MŠ.

Rataje nad Sázavou

30. listopadu 2019, 10.00 – 15.00

„Předvánoční jarmark“

Srdečně vás zveme do prostor ratajského zámku na tradiční
předvánoční jarmark. Vstup zdarma. Občerstvení zajištěno.

Otryby

30. listopadu 2019 od 18.00

„Rozsvícení vánočního stromu“

Srdečně Vás zveme na rozsvícení vánočního stromu a
výstavu ručních výrobků.

Uhlířské Janovice**20. února 2020 od 17.30****„Beseda“**

V zasedací místnosti v Pečírkově ulici se uskuteční beseda s panem generálem Andorem Šándorem na téma „Jak bezpečný je svět, ve kterém žijeme?“

Pan generál bude reagovat na současné dění, možnost zakoupení jeho knih, které bude podepisovat.

Kácov**do konce listopadu, soboty od 13.00****„IRIS – Miniarboretum meditační zahrada Kácov“****„Zahradou se zahradníkem“**

Komentovaná prohlídka se zaměřením na zajímavosti ze světa rostlin v jednotlivých ročních obdobích. Rezervace předem nutná. 100 Kč/účastník.

Řádková inzerce

Koupím JAWA, ČZ: moped, skútr, motocykl s doklady i bez.
Možno i samostatné díly a vraky. Tel.: 777 58 92 58

Aktuální informace a pozvánky můžete sledovat i na našem facebookovém profilu: www.facebook.com/mikroregion.

Otiskneme také řádkovou inzerci

Řádková inzerce firemní je zpoplatněna 1,-/úhoz, řádková inzerce soukromá 0,50,-/úhoz.

Své inzeráty můžete zasílat na e-mail: redakce.mikroregion@gmail.com pod označením „řádková inzerce“.

Máte na srdci něco zajímavého o vaší obci a chtěli byste to sdělit spoluobčanům? Pořádáte besedu, výstavu, koncert či kurz a chtěli byste otisknout pozvánku? Chcete popřát mnoho zdraví svým blízkým nebo uctít výročí těch, kteří tu již s námi nejsou? Neváhejte nás kontaktovat: redakce.mikroregion@gmail.com
Děkujeme za Váš zájem.

Prosíme zasilatele příspěvků, aby ke svým článkům připojovali jména autorů textu a fotografií, případně i popisky k fotografiím. Děkujeme.

Za věcnou správnost textů odpovídají jejich autoři.

Uveřejněné příspěvky nemusí vyjadřovat názory redakční rady.

Redakce si vyhrazuje právo na úpravu či neotisknutí přijatých textů.

Tiráž**MIKROREGION UHLÍŘSKOJANOVICKA
A STŘEDNÍHO POSÁZAVÍ****Vydává**

město Uhlířské Janovice

Adresa:

Václavské nám. 6
285 04 Uhlířské Janovice

Šéfredaktorka

Bc. Kateřina Kyjonková
Tel.: 774 851 838
E-mail: redakce.mikroregion@gmail.com

Grafická úprava

Ondřej Kyjonka

Autor hlavičky novin

Bc. Karel Ondra

Redakční rada

Petr Barták (předseda)
Mgr. Soňa Křenová
Ing. Luboš Kubát
Bc. Kateřina Kyjonková
Jana Semerádová
Miroslava Sýkorová

Tisk

LABEL, spol. s r. o.
Česká 1
284 01 Kutná Hora
www.label.cz

Náklad: 2230 ks

Četnost: 12 čísel za rok

Uzávěrka příspěvků do příštího čísla
15. 11. 2019

Předpokládané vydání novin
29. 11. 2019

MK ČR E 18157

**VAŠE KOLO PŘESTAVÍME
NA ELEKTROKOLO**

www.bplumen.cz/konfigurator.html

KOLACALEK.cz

**Uhlířské Janovice / tel. 777 022 470
www.kolacalek.cz**

VYKOUPIME

Máte doma staré krámy... ???

Věci z pozůstalostí, nemovitostí, garáží,
dílů, fabrik...

KOUPIME: sklo a porcelán,
skleničky, různé sošky, obrazy, rámy
(i pomlácené), starý nábytek, židle, křesla,
světla (i dílenská), lustry, staré plechové
vany a hrnce, mince, bankovky,
hodiny, hodinky (i nejdoucí),
staré hračky - i nefunkční a veškeré další
věci z pozůstalostí apod...

Perské koberce, staré vzduchovky,
motorky, pionýry, babety, mopedy,
stadiony a náhradní díly, stará kola apod ...

... **PROSTĚ VŠE**, co dřív sloužilo
a teď už Vás nebaví o ně doma,
ve sklepě...na půdě zakopávat...

Tel.: **775 991 620** ...nebo stačí jen
sms: **775 991 620** ozveme se zpět

...

ZNAK KVALITY
PROPŮJČUJE SDRUŽENÍ
POHŘEBNICTVÍ ČR

Pohřební služba
Jeřábek spol. s r.o.

Uhlířské Janovice

Hasičská 521, budova úřadu práce

Provozní doba: po – pá 8:30 – 15:30

Tel.: 326 722 945, nonstop převoz zesnulých 602 123 503

Web: www.pohrbyjerabek.cz, email: pohrbyuhljan@seznam.cz

- důstojné smuteční rozloučení v obřadních síních, kostelích, z domu smutku po celé ČR,
- rozloučení v rodinném kruhu v pietní místnosti pro max 8 osob,
- kremaci i uložení do hrobu nebo hrobky,
- hudbu reprodukovanou i živou (kvartet nebo kapelu),
- 21 druhů rakví v hodnotách od 3.425,- do 39.100,-,
- řečníka pro občanské i kněze pro církevní rozloučení,
- zajistíme autobus pro smuteční hosty, kvalitní květinovou vazbu,
- výkop hrobu i otevření hrobek, rozptýl popela na rozptýlových loučkách,
- kamenické práce, zhotovení nápisových desek a pomníků, prodej hřbitovních doplňků,
- v nutných případech (např. imobilita) sjednáme pohřeb u Vás,
- pomoc při vyřizování úmrtního listu a podobně,
- **možnost platby kartou Visa, Visa electron, MasterCard, Maestro, JCB a Diners Club.**